

ไม่แสดงราคาในใบแจ้งปริมาณงาน ไม่ถือเป็นสาระสำคัญในเงื่อนไขของเอกสารประกวดราคา

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการกำหนดขั้นตอน และวิธีการนั้นเพื่อให้เกิดการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม และเกิดความโปร่งใส ซึ่งขั้นตอนที่มีความสำคัญขั้นตอนหนึ่งคือ ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกเกี่ยวกับคุณสมบัติ ข้อเสนอทางด้านเทคนิค และการมีผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ค้า ซึ่งบทความที่นำเสนอนี้ เป็นกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการประมูล อาจต้องใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจว่าควรจะให้ผู้ยื่นเอกสารประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเป็นผู้เสนอราคาได้หรือไม่ ซึ่งบทความที่จะนำเสนอนี้ถือเป็นบทความที่น่าสนใจสำหรับผู้สนใจสามารถศึกษา ได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนัก

หลักการและเหตุผล

ในการซื้อและการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงการคลังได้กำหนดวิธีการ ขั้นตอน เพื่อให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ รวมถึงหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้ยึดถือและปฏิบัติ เพื่อให้การจัดซื้อ จัดจ้างเกิดการแข่งขันกันอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม ในทุกขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกเกี่ยวกับคุณสมบัติ ข้อเสนอทางด้านเทคนิค และการมีผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ค้า ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการประมูล อาจจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาเอกสารของผู้ยื่นการประมูลว่าควรจะให้ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเป็นผู้เสนอราคาหรือไม่ ซึ่งหากใช้ดุลพินิจโดยไม่ถูกต้องแล้ว อาจเกิดผลกระทบตามมาได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้ององค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดี) กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบล จะดำเนินการขยายเขตประปาส่วนภูมิภาค จึงได้ออกประกาศ เรื่อง ประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในเอกสารได้กำหนดให้ผู้เสนอราคาต้องเสนอเอกสารเกี่ยวกับสถานะของผู้เสนอราคา คุณสมบัติวิศวกร คุณวุฒิของหัวหน้าผู้ควบคุมงาน บัญชีรายการก่อสร้าง (หรือใบแจ้งปริมาณงาน) ซึ่งจะต้องแสดงรายการวัสดุ อุปกรณ์ ค่าแรงงาน ภาษี รวมทั้งกำไรไว้ด้วย ส่วนการเสนอราคาระนั้นให้ผู้เสนอราคาต้องยื่นข้อเสนอตามแบบที่กำหนดในเอกสารประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ต้องระบุจำนวนเงินที่เสนอ และต้องกรอกปริมาณวัสดุและราคาในบัญชีรายการก่อสร้างให้ครบถ้วน

ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นข้อและยื่นข้อเสนอเอกสารประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โครงการขยายเขตประปาส่วนภูมิภาคตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศรายชื่อผู้ค้า ที่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาแล้ว ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการพิจารณา โดยผู้ถูกฟ้องคดีให้เหตุผลว่า ผู้ฟ้องคดีมีมาตรฐานทางเทคนิคไม่ครบถ้วน เนื่องจากไม่ได้แสดงรายการวัสดุ อุปกรณ์ ค่าแรงงาน ภาษี รวมทั้งกำไรไว้ในใบแจ้งปริมาณงาน

ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด เพื่อขอให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกคำสั่ง การประกวดราคา และชดใช้ค่าเสียหายทดแทน

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า เอกสารประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี กำหนดว่าหากผู้เสนอราคาขายใดมีคุณสมบัติ หรือยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน คณะกรรมการ e-Auction จะไม่รับพิจารณาข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอรายนั้น เว้นแต่เป็นข้อผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดเพียงเล็กน้อย หรือผิดพลาดไปจากเงื่อนไขของเอกสารประกวดราคาในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญ ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่จะเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น

เมื่อขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกเกี่ยวกับคุณสมบัติข้อเสนอทางเทคนิค และการมีผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ค้า ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การซื้อและการจ้าง โดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ ที่ใช้บังคับกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในขณะที่กรณีพิพาท มิได้กำหนดให้ต้องแสดงจำนวนเงินในขั้นตอนการยื่นเอกสารเบื้องต้น แม้ตามเอกสารประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ถูกฟ้องคดีจะกำหนดให้ต้องแสดงรายการวัสดุ อุปกรณ์ ค่าแรงงาน ภาษี ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งกำไร และผู้เสนอราคาต้องกรอกปริมาณวัสดุและราคาในบัญชีรายการก่อสร้างให้ครบถ้วน แต่เอกสารประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ก็ได้กำหนดให้ไม่รับพิจารณาข้อเสนอของผู้ยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องในทุกกรณี โดยกรณีที่เป็นข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเพียงเล็กน้อย หรือผิดพลาดไปจากเงื่อนไขของเอกสารประกวดราคาในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ เฉพาะในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลให้รับพิจารณาข้อเสนอได้ สำหรับรายการปริมาณและราคาวัสดุที่ผู้ฟ้องคดีไม่กรอกในบัญชีรายการก่อสร้างนั้น มิใช่สาระสำคัญที่จะทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ค้าด้วยกัน และไม่มีผลต่อการพิจารณาให้ผู้ใดเป็นผู้ชนะการประมูลแต่อย่างใด เนื่องจากผู้ที่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาได้แล้ว จึงจะผ่านเข้าไปเสนอวงเงินการประมูลต่อไป คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีในการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิ ในการเข้าร่วมประมูล จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่เป็นค่าซื้อแบบเอกสารการประมูล และค่าเสียเวลา และค่าเดินทางอันเป็นค่าเสียหายที่เชื่อได้ว่าเป็นความเสียหายที่แท้จริงจากการดำเนินการเกี่ยวกับประมูลดังกล่าว

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๘๕๐/๒๕๕๘ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า ในการวินิจฉัย หลักเกณฑ์การรับพิจารณาข้อเสนอของผู้ที่ยื่นหลักฐานไม่ถูกต้อง “กรณีที่เป็นข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเพียงเล็กน้อยหรือผิดพลาดไปจากเงื่อนไขของเอกสารประกวดราคาในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญ” ตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๖ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดซื้อและการจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ ต้องพิจารณาจาก (๑) ประโยชน์ที่หน่วยงานนั้นจะได้รับจากเอกสาร (๒) ข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเพียงเล็กน้อยหรือผิดพลาดไปจากเงื่อนไขนั้น มีผลทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ค้าหรือผู้เสนอราคาด้วยกันหรือไม่ (๓) ข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเพียงเล็กน้อยหรือผิดพลาดไปจากเงื่อนไขนั้น จะส่งผลต่อการพิจารณาให้ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้ชนะการประมูลหรือไม่ ซึ่งหากเป็นประโยชน์ต่อทางราชการและไม่มีผลในลักษณะดังกล่าว ย่อมถือว่า ข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเพียงเล็กน้อยหรือผิดพลาดไปจากเงื่อนไขของเอกสารประกวดราคานั้น เป็นส่วนที่มีใช้สาระสำคัญ

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๕๐/๒๕๕๘

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม

กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์

นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์

นิติกรปฏิบัติการ

